

РОЛЬ ТАНЦЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ В ТЕХНІКО-ЕСТЕТИЧНИХ ВИДАХ СПОРТУ

Наталія Батєєва, к.фіз.вих., доцент¹
Петро Кизім, доцент, заслужений тренер України²

¹*Київський національний університет культури і мистецтва
Київ, Україна*

²*Харківська державна академія фізичної культури
Харків, Україна*

Вступ. Ряд науковців Сосіна В. Ю. (2021), Тодорова В. Г. (2017) в своїх авторських працях в основному свідчать про проблематику і роль хореографічної підготовки у навчально-тренувальному процесі в техніко-естетичних видах спорту. Але аналізуючи змагальну діяльність даних видів спорту актуальним постає питання саме танцювальної техніки.

До танцювальної техніки відносяться хореографічні рухи, які мають складно-координаційні властивості виконання як в партерному ракурсі, так і в безпорному русі. Для виконання (володіння танцювальною технікою) спортсмени повинні мати високий рівень технічної підготовленості, яка дотична до рухів, елементів танцювальної техніки. Постає питання, що в основі стоїть в понятті «танцювальна техніка» в техніко-естетичних видів спорту? Іноді, застосовуються термін «ультра-сі», який характеризує виконання елементу, руху танцювальної техніки високої якості. Адже такі елементи (рухи) являються видовищною, надскладною по сприйняттю дією, що утворюють загальне враження з позиції психоемоційної складової, яка органічно впливає на враження особистості.

Враховуючи особливості впливу танцювальної техніки на контент змагальних програм, вона використовується, як кульмінація танцювальної фігури для підвищення динаміки фрагментарного виконання фігури (музикальної фрази). Використання (застосування) танцювальної техніки у техніко-естетичних видах спорту можливо тільки при наявності в ній професіонального підготовленого рівня по законам біомеханічних характеристик.

Як правило, у сучасному спорті, а саме в техніко-естетичних видах спорту, спортсмени, під музичний супровід, відтворюють каскад рухів з перевтіленням в образ та емоційної характеристики змагальної програми за рахунок базових і допоміжних хореографічних рухів. Тому танцювальна техніка органічно повинна ставити акценти на високу технічну підготовленість і майстерність володіння нею.

Мета дослідження: обґрунтувати роль танцювальної техніки в техніко-естетичних видах спорту.

Методи дослідження. У дослідженні використовувався аналіз літературних та інтернет – джерел, аналіз науково-методичних матеріалів,

опитування, відеоаналіз фіналів чемпіонатів світу, Європи техніко-естетичних видів спорту.

Результати дослідження та їх обговорення. Кожний танцювальний вид спорту має свою базову характеристику змагальної програми, свою хореографію. Як приклад, не у всіх техніко-естетичних видах спорту, застосовується «класичне шене» [1; 4]. Володіння танцювальною технікою класичного шене, збагачує змагальну програму в художньої гімнастиці та у спортивних (бальних) танцях. На відміну, якщо взяти змагальну програму акробатичного рок-н-ролу, то домінантою стають піруети, які виконуються як у класичному виконанні, так і у стилі «модерн». Широке застосовуються піруети отримали в категоріях: ювенали, юніори та в програмах техніки ніг категорій: «Майн-клас "Контактний стиль"», «Майн-клас "Вільний стиль"» (фрістайл).

До танцювальної техніки партерних обертів відноситься класичне фуєте [1; 4]. Відеоаналіз чемпіонатів світу, Європи з художньої гімнастики показав максимальне застосування обертів фуєте у кожній змагальній програмі. Звертаючись, до техніко-естетичного виду спорту – художня гімнастика прослідковується прогресивна еволюція контенту змагальної програми як в динамічному спектрі виконання, так в технічному, хореографічному оснащенні програми.

В сучасній художній гімнастиці одним із складно-координаційних хореографічних рухів являється партерний великий пірует (чоловіча танцювальна техніка артистів балету). І тут ми констатуємо, що не кожна спортсменка фінальної частини змагань володіє правильною методикою виконання великого піруету, яка застосовується у підготовці артистів балету.

Щодо виконання танцювальної техніки в безопорному русі, то спираючись на біомеханіку і її математичну складову, аналіз відеоряду показав оптимальну біомеханічну характеристику застосовуючи сучасні технології досліджень.

Оптимальна біомеханічна характеристика виконання елемента – «тур анлер» на 360° і на 720° можлива тільки при застосуванні методики навчання класичного танцю.

Широке розповсюдження і застосування «тур анлер» зустрічається у таких видах спорту як аеробна гімнастика та акробатичний рок-н-рол, де застосовуються підвідні та допоміжні хореографічні рухи. Одним надскладним хореографічним рухом є «гранд жете антурнан», який виконується в безопорному русі у змагальній програмі художньої гімнастики.

Все вище висвітлене має своє підґрунтя у практичному застосуванню технічного оснащення спортсменів техніко-естетичних видів спорту. До опитування були залучені респонденти (n=29): тренери і ведучі спортсмени танцювальних видів спорту, та художньої гімнастики. На питання «Який відсоток хореографічної підготовки спортсменів має класичний екзерсис у навчально-тренувальному процесі?» - відповідь має сумнівний результат. Звичайно художня гімнастика має свої пріоритети. І цьому є підтвердження висока майстерність спортсменок збірної команди України під керівництвом Ірини Дерюгіної. Що стосується других видів спорту то класичний екзерсис

майже відсутній у хореографічній підготовці. Навики танцювальної техніки висвітлені вище спортсмени одержують через емпіричні дані від своїх тренерів (педагог-хореограф відсутній), що не відповідають оптимальній методиці з позиції біомеханічних характеристик виконання.

Висновки. У вихорі сучасного динамічного виконання у техніко-естетичних видів спорту, які тільки застосовують базисну основу рухів того чи іншого виду спорту до контенту змагальної програми без залучення танцювальної техніки, обідняють її з позиції гротеску та видовищного ряду (шоу). В противагу блискавично виконана танцювальна техніка, яка тісно вкраплена в контент змагальної програми, збагачує видовищний ряд (шоу) і як правило домінує в оцінюванні суддівського протоколу.

Аналіз результатів опитування респондентів показав, що тільки залучення до навчально-тренувального процесу фахівців хореографічного мистецтва дає позитив в оснащенні, а в цілому в збагаченні технічної майстерності спортсменів техніко-естетичних видів спорту.

Список використаної літератури.

1. Герц І. І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Київ : НАКККіМ, 2007. 154 с.
2. Сосіна В. Ю. Хореографія в спорті : навч. посіб. Київ : Олімпійська література, 2021. 280 с.
3. Тодорова В. Г. Контроль за хореографічною підготовленістю у техніко-естетичних видах спорту. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2017. № 12(94). С. 116–119.
4. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Київ: Альтерпрес, 2013. 324 с.